

Կոտայքի մարզի «Աբովյանի № 2 հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի
Հայոց եկեղեցու պատմության ուսուցչուհի՝ Լուսիկ
Հայրապետյան

<<Հայագիտություն>> խմբակի

V-VI դասարաններ

Ծրագիր /տարեկան՝ 68 ժամ/

Շաբաթական 2 ժամ

2022-2023 ուս.տարի

Բացատրագիր

«Հայագիտություն» խմբակի ստեղծման նպատակը պատմական համակարգված գիտելիքների ձևավորումն է: Ծրագրի նպատակն է կրթել և դաստիարակել որպես հայրենասեր, հայրենաճանաչ և ազգային ավանդույթներով ու չափանիշներով ձևավորած անհատ:

«Հայագիտություն» խմբակի գործունեության նպատակն է.

- Ճանաչի իր հայրենիքը, հայ ժողովրդի ծագումնաբանությունը, ազգային կենցաղը, խոհանոցը, մշակույթը, տոներ, հայոց եկեղեցու ծեսերը, խորհուրդները, ազգային - եկեղեցական ավանդույթները, հոգևոր սովորույթներ, էպոսը, առասպելներն ու ավանդապատումները
- Հետազոտել հայկական քաղաքակրթության ձևավորման և զարգացման ընթացքը:
- Ցույց տալ հայ ժողովրդի պատմամշակութային ժառանգությունը:
- Ցույց տալ սերունդների կապը պատմության մեջ:
- Զարգացնել քննադատական մտածողությունը, հետազոտել աղբյուրների հետ աշխատելու, քննարկելու, սեփական տեսակետները հիմնավելու կարողություններն ու հմտությունները:
- Ճանաչողական էքսկուրսիաների միջոցով նպաստել սովորողների ճանաչողական շրջանակների ընդարձակմանը
- Ծանոթանալ մշակութային բազմազանությանը:
- Ձևավորել վերաբերմունք՝ ուղղված սեփական մշակույթի, պատմության ապագայի տեսլականին:
- Ձևավորի ազգային ինքնագիտակցություն:

«Հայագիտություն» խմբակի ակնկալվող վերջնարդյունքները.

- Նկարագրի իր բնակության վայրը, պետությունը, հայոց հայրենիքը:
- Վերլուծելով հայ ժողովրդի ծագումնաբանությունը, մշակույթը, տոներն ու ավանդապատումները՝ ներկայացնի դրանց ազդեցությունը իր ինքնության ձևավորման վրա:
- Գնահատի ազգային հոգևոր-մշակութային արժեքները՝ որպես համամարդկային արժեք:
- Ճանաչի պատմական և մշակութային գործիչներին ու նրանց գործունեությունը:
- Գնահատի քրիստոնեական արժեհամակարգի դրսևորումները տարբեր հասարակություններում:
- Մեկնաբանի էպոսի հերոսների արժեքները և մեկնաբանության հիման վրա ձևավորի հայրենասիրություն:
- Ուսումնասիրելով իր համայնքը՝ հավաքագրի և ամբողջացնի հնագույն քաղաքակրթությունների ձեռքբերումները, որոնք հիմք են հանդիսացել իր համայնքի գործունեության համար:
- Ուսումնասիրի քրիստոնեական ազգային մշակույթը՝ ձևավորի բանիմաց վերաբերմունք առաքիչություն արժեհամակարգի վերաբերյալ:
- Քննության ենթարկի տարբեր գաղափարները և նորարարությունները, ստեղծի իր տարբերակը:

<<Հայագիտություն>> խմբակ

Տարեկան՝ 68 ժամ

Շաբաթական 2 ժամ

Ժամ	Թեմա
	Թեմա 1. Հայկական լեռնաշխարհ: 3 ժամ
1	Իմ հայրենիքը:
2	Որտեղ եմ ես ապրում, սահմանները, դիրքը:
3	Իմ մարզը, քաղաքը:
	Թեմա 2 Հայոց գարնանահրաշ բնաշխարհը: 7 ժամ
4	Մեծ Հայքի 15 նանահանգները:
5	Մասիսը Հայկական լեռնաշխարհի ամենաբարձր լեռնագագաթ, ավանդազրույցներ:
6	ՀՀ ամենաբարձր գագաթները: Քառագագաթ Արագած:
7	Մայր Արաքս, ավանդազրույցներ:
8	ՀՀ-ի հանքային ջրերը:
9	Հայկական լեռնաշխարհի բուսական ու կենդանական աշխարհը :
10	Առցանց էքսկուրսիա Արենիի հնավայր, Խնձորեսկ, Քարահունջ:
	Թեմա 3 Հայերի ծագումնաբանությունը: 2 ժամ
11	Հայեր, ծագումնաբանություն:
12	Ավանդազրույցներ հայ ժողովրդի ծագման մասին :
	Թեմա 4 Անցյալի մշակութային արժեքները: 3 ժամ
13	Անցյալի մշակութային արժեքները:
14	Ավանդապատում: Բնակավայրի մասին ավանդապատում:
15	Աբովյանն իմ քաղաքը:
	Թեմա 5 Մեր լեզուն 4 ժամ
16	Հնդեվրոպական լեզվաընտանիքը և հայերենը:
17	Հայոց գրեր: Մեսրոպ Մաշտոց
18	Հայտնիները հայոց լեզվի մասին:
19	
	Թեմա 6 Մեր կրոնը մեր հավատքը: 3 ժամ
20	Հայ հեթանոսական հավատքը : Հատիս լեռան ավարդազրույցը:
21	Քրիստոնեության ընդունումը , պատմական նշանակությունը: Գրգոր Լուսավորիչ:
22	Առցանց էքսկուրսիա Մայր Աթոռ ս. Էջմիածին:
	Թեմա 7 Եկեղեցական տոներ: 4 ժամ
23	Թարգմանչած տոն: Կաթողիկե ս. Էջմիածնի տոն:
24	Ս. Ծնունդ: Ս. Հարություն:
25	Ավետման տոն:
26	Ծաղկազարդ: Համբարձման տոն:
	Թեմա 8 Հայ նշանավոր արքաները: 7 ժամ
27	Մենուա և Արգիշտի : Մենուայի ջրանցքը, Էրեբունի բերդ ամրոցը ;
28	Պարույր Սկայորդի: Նինվեի գրավումը:
29	Տիգրան Երվանդյան և Աժդահակ:
30	Արտաշես առաջին և Արտաշատ մայրաքաղաքի կառուցումը ;
31	Տիգրան Մեծ և Տիգրանակերտ:
32	Տրդատ 3-րդ Մեծ և Խոսրով Կոտակ:
33	Աշոտ Ողորմած և Անիի հիմնադրումը:
	Թեմա 9 Հայոց պետականության վերածնունդը: 8 ժամ

34	Պետականության ստեղծումը:
35	Արամ Մանուկյան:
36	Գործնական աշխատանք: Հայոց պետականություն:
37	Գարեգին Նժդեհ:
38	Նժդեհյան պատգամներ:
39	Գործնական աշխատանք: Պատասխան պատրաստում:
40	Առցանց էքսկուրսիա Սպիտակավոր եկեղեցի:
41	«Գարեգին Նժդեհ» ֆիլմի դիտում:
	Թեմա 10 Հայրենական պատերազմը և հայերը: 3 ժամ
42	Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական պատերազմին:
43	Աբովյանցիների մասնակցությունը Հայրենական պատերազմին:
44	Այցելություն հուշահամալիր:
	Թեմա 11 Անկախ Հայաստան: 2 ժամ
45	Անկախության հռչակագրի ընդունումը Հայաստանի Գերագույն խորհրդի կողմից:
46	Հայաստանի Անկախության հանրաքվե:
	Թեմա 12 Արցախի աշխարհ 4 ժամ
47	Արցախի բնաշխարհը:
48	Առցանց էքսկուրսիա Արցախի աշխարհում:
49	Արցախյան ազատամարտը ;
50	Արցախի պատմամշակութային կոթողները : Գանձասար , Ամարաս:
	Թեմա 13 Մշակույթ: 14 ժամ
51	Լուսավորչական նշանավոր կենտրոնները:
52	Ոսկեդարյան հայ մշակույթը :
53	Հայ պատմիչները ՝ Մ. Խորենացի , Ագաթանգեղոս , Կորյուն , Եղիշե:
54	Առասպելները:
55	Սասնա ծռեր էպոսը:
56	Միջնադարյան գիտության անխոնջ մշակները ՝ Ա. Շիրակացի , Դավիթ Անհաղթ , Մխիթար Գոշ , Մխիթար Հերացի , Ամիրդովլաթ Ամասիացի:
57	Գրականությունը ՝ Գրիգոր Նարեկացի , Սայաթ Նովա , Հ. Թումանյան , Ե. Չարենց , Պ. Սևակ:
58	Հայ երաժշտական արվեստը : Կոմիտաս :
59	Խաչքարային արվեստ : Ջուղայի խաչքարերը : Խաչքարագործ վարպետներ:
60	Անգուգական հայկական ճարտարապետությունը: Ճանաչողական էքսկուրսիա Տաթևի վանական համալիր և Մակարավանք:
61	Հայ պարարվեստը : Ազգագրական պարեր:
62	Ինչ է տարագրը:
63	Գորգագործական արվեստը: Հայկական գորգերը:
64	Աշխարհահռչակ վիշապագորգերը:
	Թեմա 14 Հայոց մայրաքաղաքները 2 ժամ
65	Արմավիր , Վան , Հայկական Կարթագեն ՝ Արտաշատ , Տիգրանակերտ ,
66	Երվանդաշատ , Վաղարշապատ , Դվին , Բագարան , Երազգավորս , Կարս , Անի , Երևան
	Թեմա 15 Հայկականը 1 ժամ
67	Մասիսը , Արաքս , Երևան , իշխան , որդան կարմիր , ծիրանը, լավաշը, տոլմա, ծիրանափող. . . .
68	Աշխատանքների ամփոփում : 1 ժամ

Գրականության ցանկ

1. Ժամկոչյան Յ.Գ. և ուր. -Յայ ժողովրդի պատմություն.
սկզբից մինչև XVIII դարի վերջը: Երևան 1975:
2. Սիմոնյան Յր. - Յայոց պատմություն: Երևան 2000:
3. Մելքոնյան Աշոտ- Յայոց պատմություն: Երևան
«Յայագիտակ» 1998:
4. Ոսկանյան Մ.Ա., Յոգևոր Նժդեհը: Երևան 2008:
5. Մկրտչյան Ս. Ս., Տոներ: Երևան 2010: